

VESANNON YHTENÄISKOULUN KESTÄVÄN KEHITYKSEN OHJELMA

VESANNON YHTENÄISKOULU, VESANNON KUNTA

TÄRKEYSJÄRJESTYS

HEI KUKKAKÄRPÄNE. MÄÄ OLE ISOMP KO SÄÄ.

EN TARTTE SUNT.

HEI VARPUNE. MÄÄ OLE ISOMP KO SÄÄ.

EN TARTTE SUNT.

HEI TUNTURIKOIVU. MÄÄ OLE ISOMP KO SÄÄ.

EN TARTTE SUNT.

HEI NAALI. MÄÄ OLE ISOMP KO SÄÄ.

EN TARTTE SUNT.

HEI MAAPALLO. MÄÄ OLE ISOMP KO SÄÄ.

EN TARTTE...

EIKU HETKINE,

TÄSÄ MUN TAULOKOSSAN O NY Y JOTTAI HÄIKKÄ.

- HELI LAAKSONEN

Sisällys

1.	Johdanto	2
2.	Kestävän kehityksen työn organisointi ja osallistaminen	2
3.	Kestävän kehityksen ohjelma	3
3.1.	Kehittämisaalue	3
3.2.	Tavoitteet	3
3.3.	Toimenpiteet	4
3.4.	Ympäristöryhmä ja –tiimi	4
4.	Arviointi	5
5.	Liitteet	

1. Johdanto

Vesannon yhtenäiskoulu on noin 230 oppilaan koulu, jossa opetushenkilökuntaa on 25 henkilöä. Toiminnasta vastaavaan henkilöstöön kuuluu luokanopettajia, aineenopettajia, erityisopettajia, koulunkäynninohjaajia, koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja, toimistosihteeri, ruokapalvelun henkilökuntaa, siivoojat sekä kiinteistöhuollon henkilökuntaa. Kyseessä on yhtenäiskoulu, jossa toimivat perusopetuksen luokat 1-9 sekä lukio. Koulu toimii viidessä eri pisteessä, sijaitsee Vesannon keskustassa ja on kunnan ainoa oppilaitos. Lähietäisyydellä sijaitsee ulkoliikunta-alueita (urheilukenttä, tekonurmikenttä, jääkiekkokaukalo, ulkopelikenttä) ja liikuntahalli, jotka ovat koulun käytössä. Koulun välittömässä läheisyydessä on myös metsää sekä puru- ja frisbeegolfrata.

Koulun keittiö on jakelukeittiö. Lisäksi se järjestää työpaikkaruokailun ja vierastarjoiluja tilausten ja resurssien mukaan.

Vesannon yhtenäiskoulussa suunnitelmallinen kestävän kehityksen työ on vielä melko alussa. Lukuvuonna 2018–2019 koulu oli yksi Jätekuon kummikouluista. Kestävän kehityksen merkityksellisyys opetussuunnitelmassa tiedostetaan ja sitä halutaan toteuttaa käytännön työssä. Vesannolla on meneillään koulurakennushanke ja uuteen kouluun on tavoitteena päästä vuoden 2022 alussa. Kestävän kehityksen periaatteet otetaan huomioon uuden koulun suunnittelussa ja myös koulun tulevassa toiminnassa.

Kummikouluvuoden aikana paneuduttiin jätehuoltoon, lajitteluun ja kierrätykseen sekä laadittiin kestävän kehityksen suunnitelma. Jatkossa tavoitteena on tutustua laajemmin kestävän kehityksen ekologisiin, sosiaalisiin, kulttuurillisiin ja taloudellisiin tekijöihin.

2. Kestävän kehityksen työn organisointi ja osallistaminen

Vesannon yhtenäiskoululla on henkilökunnasta koostuva ympäristötiimi ja oppilaiden ympäristöryhmä Vihiriä Vesanto, jossa on edustajia eri luokka- ja kouluasteilta. Työkaluna käytetään mm. [Keke koulussa – opasta](#) ja [Jätekuon kummikoulukansiota](#). Tiimin ja ryhmän kokoonpano tarkistetaan lukuvuosittain. Kaikkia oppilaita ja koko henkilökuntaa, sekä huoltajia osallistetaan mm. kyselyin, tapahtumin ja toiminnasta tiedottaen. Kaikki tahot ovat osallistuneet myös Vesannon yhtenäiskoulun kestävän kehityksen ohjelman tekoprosessiin.

Kummikouluvuoden alussa haluttiin kartoittaa lähtötilanne. Alkukartoitus tehtiin lomakkeella, joka koostettiin Kestävä kehitys koulussa -oppaan useasta eri lomakkeesta Vesannon yhtenäiskoulun käyttöön sopivaksi. Alkukartoituksen täyttivät kaikki oppilaat ja sen tuloksia on hyödynnetty kummikouluvuoden suunnittelussa.

Kartoituksen tulokset tukivat ajatusta siitä, että lajitteluasiat haluttiin ottaa koululla huomion ja seurannan kohteeksi. Aluksi päätettiin keskittyä lajittelun järjestämiseen aiempaa tehokkaammin koulun eri tiloissa sekä tiedon lisäämiseen aiheesta. Alkukartoituslomake sisälsi kysymyksiä myös jätteen synnyn ehkäisemisestä. Aihe sopiikin luontevasti kehitystyön jatkoksi sen jälkeen, kun on saatu tietoa lajittelusta ja syntyvien jätteiden määrästä.

3. Kestävän kehityksen ohjelma

3.1. Kehittämisaalue

Ohjelman keskeisenä kehittämisaalueena on lajittelun toimivuuden tehostaminen Vesannon yhtenäiskoulun luokissa, yleisissä tiloissa, henkilökunnan tiloissa sekä keittiössä. Lisäksi halutaan pohtia keinoja mm. jätteiden määrän vähentämiseksi. Oppilaiden ja henkilökunnan tietämystä kestävästä elämäntavasta, lajittelusta, kierrätyksestä, ilmastoasioista sekä jokaisen yksilön henkilökohtaisten toimien merkityksestä ympäristöasioissa parannetaan.

3.2. Tavoitteet

Sekä oppilaiden että henkilökunnan tietämystä ympäristöasioista, kestävästä elämäntavasta, ilmastoasioista ja luonnonvarojen järkevästä hyödyntämisestä lisätään. Luonnossa oppimista, luontoympäristön hyödyntämistä opetuksessa ja kunkin yksilön omaa ympäristövastuuta korostetaan.

Jätteiden lajittelu otetaan luonnolliseksi osaksi kaikkien päivittäistä toimintaa luokissa, yhteisissä tiloissa, henkilökunnan tiloissa sekä keittiössä.

Yhteisissä tiloissa olevat lajittelupisteet otetaan kaikkien aktiiviseen käyttöön ja ne pidetään siistinä.

Tavoitteiden toteutumista seurataan muun muassa tähteiden ja jätteiden määrien mittauksilla, silmävaraisilla arvioinneilla ja ympäristöasenteiden sekä -tietämyksen kartoituksilla.

3.3. Toimenpiteet

Jätteiden määrää vähennetään ja kierrätystä lisätään.

Yhteisiin tiloihin perustetaan lajittelupisteet, joissa voidaan lajitella pisteestä riippuen mm. sekajätettä, kartonkia, paperia, metallia, lasia, biojätettä sekä pantillisia pulloja ja tölkkejä.

Luokkiin järjestetään tarpeen mukaiset, sopivat lajitteluastiat.

Retkillä pyritään lajittelemaan jätteitä mahdollisuuksien mukaan.

Energiaa pyritään säästämään mahdollisimman tehokkaasti. Esimerkiksi tyhjiä tiloista sammutetaan valot.

Oppilaiden Vihiriä Vesanto -ryhmä ja henkilökunnan ympäristötiimi tiedottavat kestävän kehityksen ohjelmasta koko koululle ja huolehtivat ohjelman ajantasaisuudesta.

Oppilaille järjestetään ympäristöaiheisia oppitunteja. Eri oppiaineissa kestävän kehityksen teemat ovat esillä säännöllisesti. Lukuvuoden aikana järjestetään luokkien tai koko koulun yhteisiä toiminnallisia hetkiä, projekteja tai tempauksia. Muiden tahojen, kuten ruokapalveluhenkilökunnan, asiantuntemusta hyödynnetään opetuksessa ja koulun toiminnassa.

Luonto ja sen kestävä hyödyntäminen, luonnonmateriaalien käyttö sekä luonnossa oppiminen sisällytetään osaksi eri oppiaineiden opetusta.

Sähköiselle alustalle kootaan eri luokka-asteille sopiva kestävän kehityksen materiaalipaketti, jota henkilökunta voi hyödyntää.

Kestävän kehityksen työtä koulussa tehostetaan valitsemalla lukuvuodelle aiheeseen liittyvä painopiste- tai kehittämisalue.

3.4. Ympäristöryhmä ja –tiimi

5

Henkilökunnan ympäristötiimi ja oppilaiden ympäristöryhmä valitaan syyslukukauden alussa. Ympäristöryhmän toimivuuden kannalta on tärkeää saada mukaan eri-ikäisiä edustajia. Tiimi ja ryhmä yhdessä muun henkilökunnan kanssa seuraavat, että kestävän kehityksen ohjelman toimenpiteet tehdään ja asetetut tavoitteet toteutuvat. Tiimi ja ryhmä kokoontuvat vähintään kerran jakson aikana.

5. Arviointi

Kummikouluvuoden loppukartoitus, joka tehtiin samalla lomakkeella kuin alkukartoitus, selvitti siihen mennessä toteutuneiden kestävän kehityksen toimien vaikuttavuutta. Näin voitiin verrata tilannetta lukuvuoden alussa ja lopussa.

Kummikouluvuoden aikana jätteiden lajittelua koululla parannettiin. Tietoutta jätteiden määrän vähentämisestä, kierrätyksestä, ilmastonmuutoksesta ja luonnonvarojen järkevästä hyödyntämisestä parannettiin muun muassa yhteisessä päivänavauksessa, hyvinvointiteemapäivässä, eri aineiden oppitunneilla ja kaikkien käyttöön jaetulla sähköisellä sekä pelillisellä materiaalilla. Jatkossa kestävän kehityksen ohjelman toteuttaminen vaatii kaikkien tahojen yhteistyötä ja sitouttamista sekä tehokasta tiedottamista.

Tulevina lukuvuosina kestävän kehityksen työtä arvioidaan Vesannon yhtenäiskoulussa vuosittain lukuvuoden työn arvioinnin yhteydessä. Arviointilomakkeeseen lisätään oma kohta kestävän kehityksen työn arvioimiseksi. Nämä arviointitulokset menevät tiedoksi myös opetuksen järjestäjälle.